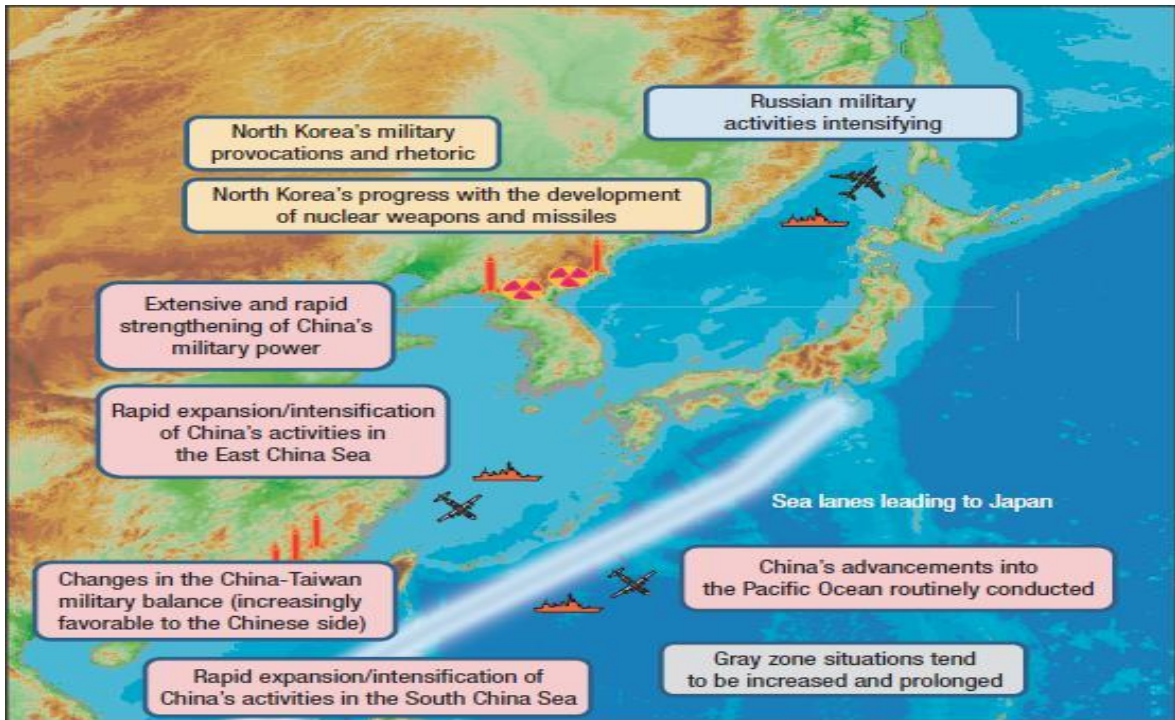

บทบาทและความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของญี่ปุ่นกับต่างชาติในอนาคต

สภาวะแวดล้อมประเทศญี่ปุ่น

ปัจจุบันประเทศญี่ปุ่นเผชิญปัญหาภัยคุกคามจากหลาย ๆ ด้าน ได้แก่ ปัญหาการอ้างสิทธิ์ทับซ้อนกับประเทศเกาหลีใต้ในหมู่เกาะหมู่เกาะด็อกโดหรือทาเกชิมะ ปัญหาอ้างสิทธิ์ทับซ้อนกับจีนในหมู่เกาะเตียวหยวน ภายหลังได้มีหลายประเทศอ้างสิทธิ์ความเป็นเจ้าของด้วย ทำให้เกิดภาพการปะทะระหว่างเรือโคสการ์ดของญี่ปุ่นกับเรือประมงและเรือรบของประเทศคู่กรณีให้เห็นกันบ่อย ๆ

นอกจากปัญหาจากข้อพิพาทกับประเทศรอบบ้านแล้ว ญี่ปุ่นยังประสบปัญหาจากกลุ่มผู้ก่อการร้าย เช่น กลุ่มตาลีบันที่เคยจับนักข่าวและนักธุรกิจชาวญี่ปุ่นไปเป็นตัวประกัน เมื่อปี พ.ศ.2553 ล่าสุดญี่ปุ่นกำลังเผชิญหน้ากับกลุ่มผู้ก่อการร้ายที่น่าสะพรึงกลัวที่สุดในยุคนี้ คือ กลุ่ม ISIS ซึ่งตัวประกันชาวญี่ปุ่นที่ถูกจับตัวไปในครั้งนี้ถูกสังหารอย่างทารุณ ทำให้ญี่ปุ่นประกาศตัวที่จะต่อต้านกลุ่มผู้ก่อการร้าย ISIS โดยกำลังมีการพิจารณาให้กำลังพลญี่ปุ่นจากกองกำลังป้องกันตนเองที่ออกไปปฏิบัติภารกิจในการรักษาความสงบสุขและสันติภาพ (Peace Keeping Operation : PKO) สามารถใช้อาวุธในการต่อต้านผู้ก่อการร้ายในพื้นที่ปฏิบัติการได้ ในขณะเดียวกันก็เตรียมการรับมือกับกลุ่มผู้ก่อการร้ายซึ่งอาจจะมีการลักลอบเดินทางเข้ามาก่อการร้ายในประเทศ

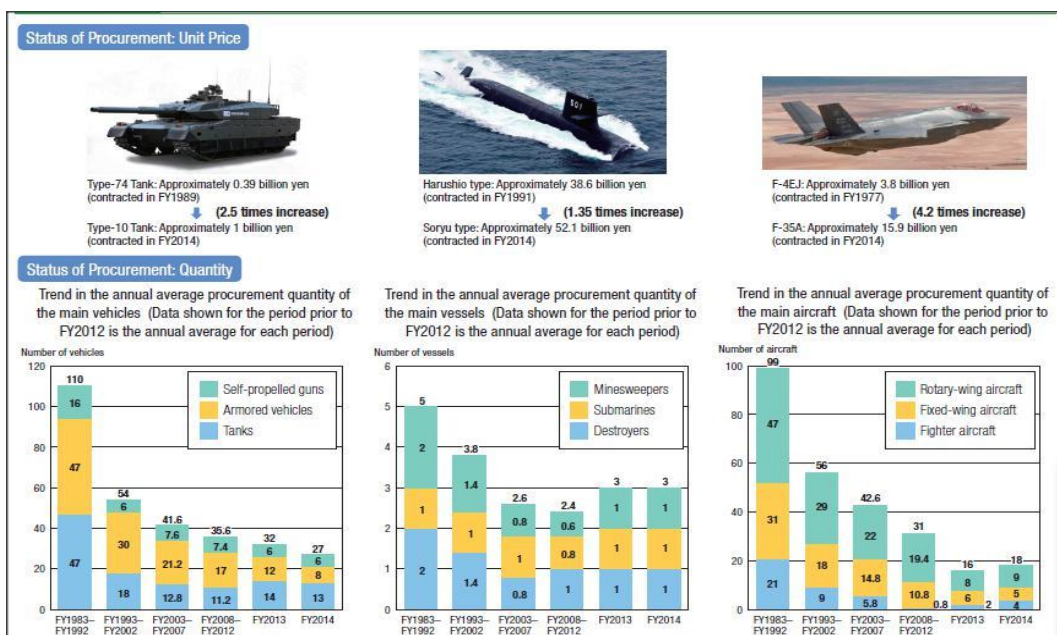
นอกจากปัญหาจากภัยคุกคามที่ได้กล่าวในข้างต้น ญี่ปุ่นยังได้ประเมินภัยคุกคามที่อาจจะเกิดขึ้นกับประเทศของตนสรุปเป็นหัวข้อได้แก่

- ปัญหาข้อพิพาทระหว่างประเทศ และ ภัยคุกคามจากกลุ่มก่อการร้าย
- ปัญหาการลักลอบค้าอาวุธทำลายล้างสูง
- ปัญหาข้อพิพาททางทะเล
- ปัญหาด้านความมั่นคงในด้านอวกาศ
- ปัญหา Cyberspace
- ปัญหาในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทางการทหาร
- ปัญหาการผลิตยุทธโศปกรณ์ของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและเทคโนโลยีพื้นฐาน

ด้วยสภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคงของประเทศญี่ปุ่นในปัจจุบัน ทำให้ประเทศญี่ปุ่นมีความจำเป็นที่ต้องสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศกับประเทศมหาอำนาจ เช่น สหรัฐอเมริกา และ ประเทศที่ได้รับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมจากภัยคุกคามดังกล่าว โดยเมื่อเดือน เมษายน 2015 สหรัฐฯ กับ ญี่ปุ่นบรรลุข้อตกลงแผนความร่วมมือด้านความมั่นคงฉบับใหม่ชื่อว่า “แผนความร่วมมือป้องกันประเทศสหรัฐ-ญี่ปุ่นด้านความมั่นคง” (Guidelines for U.S.-Japan Defense Cooperation) เพื่อเป็น

เกราะป้องกันให้กับสหรัฐฯ และประเทศญี่ปุ่นให้มีความชัดเจนในเรื่องของ “การเป็นหนึ่งเดียว” (Ittaika) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อความมั่นคงและสันติภาพของญี่ปุ่น ส่งเสริมความมั่นคงในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกและภูมิภาคอื่น ๆ ด้วยการเป็นพันธมิตรในระดับรัฐบาลต่อรัฐบาลในทุกระดับชั้น เป็นความร่วมมือทวิภาคีระหว่างญี่ปุ่น-สหรัฐฯ รวมถึงการร่วมมือกับประเทศอื่น ๆ และองค์กรระหว่างประเทศ เป็นต้น

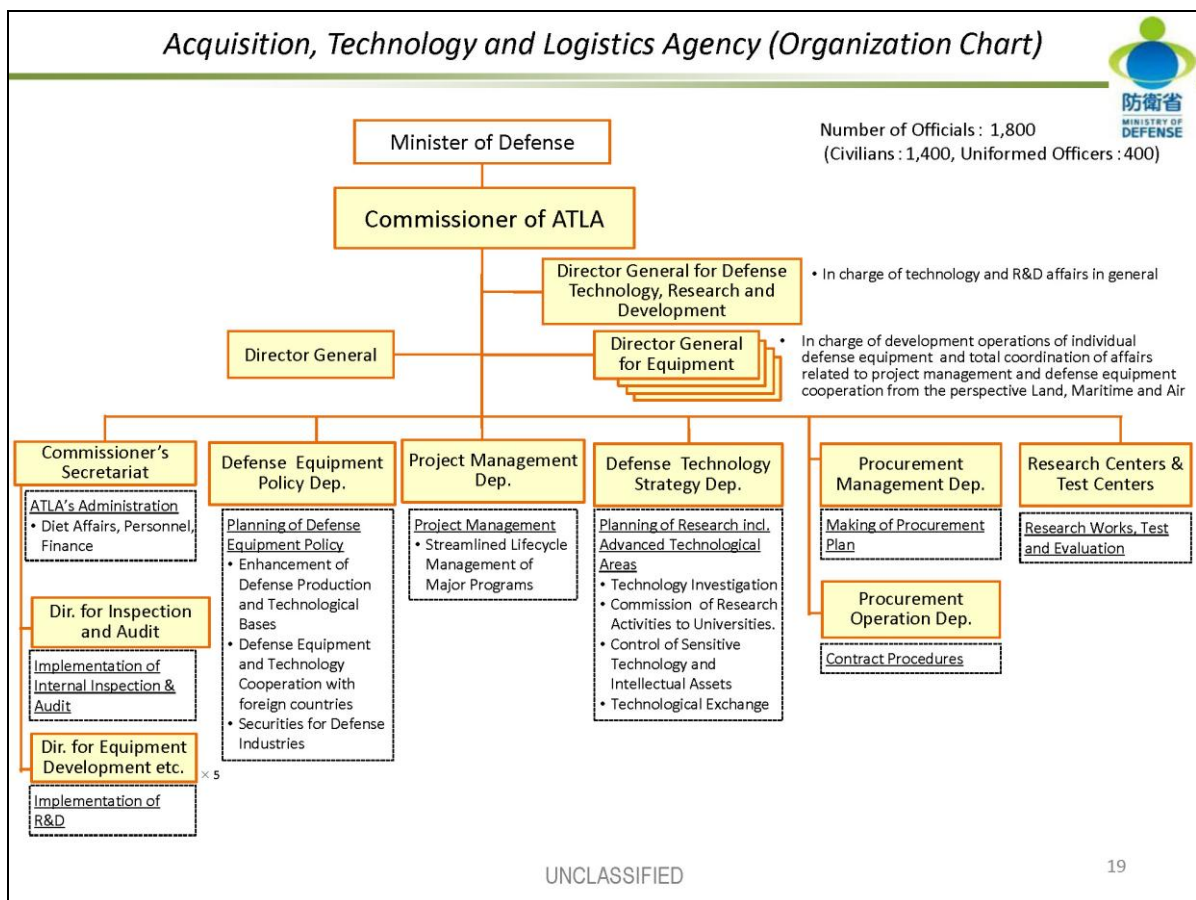

แผนการจัดซื้อยุทธโศปกรณ์ของกองกำลังป้องกันตนเองทางบก เรือ อากาศ ของประเทศญี่ปุ่น

ที่มา : DEFENSE OF JAPAN 2015 (Annual White Paper)

จากกรให้ความสำคัญต่อนโยบายด้านความร่วมมือในการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีป้องกันประเทศของญี่ปุ่น ทำให้กระทรวงกลาโหมญี่ปุ่นมีความจำเป็นต้องปรับโครงสร้างองค์กรให้เหมาะสมและตอบรับกับภารกิจที่กำลังจะเกิดขึ้น ในอนาคตอันใกล้ (คาดว่าภายในปี พ.ศ.2563) ซึ่งจะทำให้ประเทศญี่ปุ่นสามารถส่งออกอาวุธและยุทโธปกรณ์ต่าง ๆ ได้ โดยผ่านหน่วยงานที่ชื่อว่า ATLA (Acquisition, Technology and Logistics Agency) ซึ่งเป็นหน่วยงานภายใต้การกำกับ และดูแลของกระทรวงกลาโหมญี่ปุ่น โดยได้นำหน่วยงานวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีป้องกันประเทศ Technical Research & Development Institute (TRDI) รวมเข้ากับสำนักงานจัดซื้อยุทโธปกรณ์ Equipment Procurement & Construction Office (EPCO) เข้าด้วยกันในช่วงปลายปี พ.ศ.2558

หน้าที่และภารกิจหลักของ ATLA นั้น จะเปรียบเสมือนประตูทางเข้าและประตูทางออกของอาวุธและยุทโธปกรณ์ ต่าง ๆ ทั้งที่ต้องนำเข้าและส่งออกต่างประเทศ โดย ATLA จะมีหน่วยงานวิจัยและพัฒนา คือ TRDI เป็นหน่วยรับผิดชอบ ในการบริหารและดำเนินการด้านการวิจัยและพัฒนาอาวุธ ส่วน EPCO จะทำหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารเกี่ยวกับการจัดซื้อ อาวุธและนำเข้าจากต่างประเทศรวมทั้งดำเนินการเกี่ยวกับการส่งออกอาวุธจากประเทศญี่ปุ่น

โครงสร้างกระทรวงกลาโหมญี่ปุ่นปี พ.ศ.2558 หลังจากก่อตั้ง ATLA

ที่มา : ATLA JMOD

- นโยบายข้อที่ 2 ความคิดริเริ่ม ในการปรับปรุง ระบบ สัญญา และ เรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- นโยบายข้อที่ 3 งานวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีป้องกันประเทศ
- นโยบายข้อที่ 4 ความร่วมมือด้านยุทธโศปกรณ์และเทคโนโลยีป้องกันประเทศ

นโยบายความร่วมมือของญี่ปุ่นกับประเทศใน ASEAN
ที่มา : การบรรยายสรุปในงาน ACDT2016

ลงนามร่วมกับประเทศฝรั่งเศส
ที่มา : Japan 2015 Defense White Paper

นโยบายเกี่ยวกับเทคโนโลยีป้องกันประเทศของประเทศญี่ปุ่นนั้น ได้ให้ความสำคัญกับการวิจัยและพัฒนาโครงการต่าง ๆ เพื่อรักษาสันติภาพและความสงบของโลกร่วมกับหลายประเทศ อาทิเช่น ร่วมมือกับสหรัฐฯ ในโครงการป้องกันภัยจากขีปนาวุธข้ามทวีป (BMD : Ballistic Missile Defense), ร่วมมือกับประเทศออสเตรเลียในโครงการวิจัยและพัฒนาเรือดำน้ำชั้น "Soryu", การลงนามร่วมกับฝรั่งเศสภายใต้โครงการ "Transfer of Defence Equipment and Technology." เป็นต้น

ข้อสรุป

จากข้อมูลและประเด็นต่าง ๆ ที่ได้นำเสนอจะเห็นได้ว่า นับตั้งแต่รัฐบาลของนายก ชินโซ อาเบะได้เข้ามาบริหารประเทศ รัฐบาลได้เล็งเห็นความสำคัญของการร่วมวิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศกับต่างชาติมากขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการช่วยเหลือมนุษยชาติในด้านการบรรเทาสาธารณภัยและภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่โลกกำลังเผชิญอยู่ ซึ่งผลการดำเนินการคาดว่าจะช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศญี่ปุ่นและประเทศร่วมวิจัยพัฒนาได้ในหลาย ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านความสัมพันธ์ที่ระหว่างประเทศ ด้านการพัฒนาและต่อยอดเทคโนโลยีป้องกันประเทศที่ญี่ปุ่นสะสมองค์ความรู้มาเป็นเวลานานนั้น ก็จะถูกแปรรูปเป็นสินค้าที่มีมูลค่าต่อเศรษฐกิจและสร้างรายได้ให้กับประเทศญี่ปุ่นต่อไปในอนาคต และยังอาจรวมไปถึงการกลับมาเป็นผู้นำของเอเชียในการจำหน่ายอาวุธยุทธโศปกรณ์ต่าง ๆ เฉกเช่นที่เคยเป็นมาแล้วในอดีต

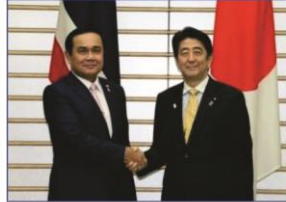

Japan-Thailand Defense Equipment Cooperation

JPN-Thailand Relationship

- **JPN-Thailand "Long-standing friendship"**
 - Students sent to Japan by the Government of Thailand (Started in 1958)
 - Participation in Cobra Gold Exercises
 - Agreed to promoting further possible security and defense cooperation

(JPN-Thailand Summit Meeting, Feb '15)

Future of Defense Equipment Cooperation

- **Government-to-Government Exchanges**
 - Attendance in ACDT15, DSTD Seminar 15
 - Mutual visits
- **Business-to-Business Exchanges**
 - Defence & Security 15 exhibition

ความร่วมมือด้านยุทธโศปกรณ์ป้องกันประเทศระหว่างประเทศไทยและญี่ปุ่น

ที่มา : การบรรยายสรุปในงาน ACDT2016

ข้อเสนอแนะ

ผลจากการที่รัฐบาลญี่ปุ่นได้ให้ความสำคัญในการนำเทคโนโลยีป้องกันประเทศที่มีอยู่ในปัจจุบันเพื่อการป้องกันประเทศ (Self Defense) ให้สามารถร่วมการวิจัยพัฒนาร่วมกับประเทศต่าง ๆ เพื่อให้ประโยชน์ในด้านความมั่นคงและด้านความปลอดภัยของแต่ละประเทศ รวมถึงความสันติภาพของโลก ในอนาคตอันใกล้นี้ก็อาจจะได้เห็นข่าวความร่วมมือด้านวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีป้องกันประเทศระหว่างประเทศญี่ปุ่นกับหลาย ๆ ประเทศ สิ่งที่ทำทนายรัฐบาลญี่ปุ่นและกระทรวงกลาโหมญี่ปุ่น คือ การพิจารณาความสำคัญของผลลัพธ์ที่จะได้จากการร่วมมือ

ประเทศไทยมีฐานการผลิตของอุตสาหกรรมญี่ปุ่นเป็นลำดับต้น ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และมีความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศมาโดยตลอด จึงน่าจะเป็นโอกาสอันดียิ่งในการเชื่อมความสัมพันธ์กับประเทศญี่ปุ่นด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และ ความร่วมมือในโครงการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีป้องกันประเทศเพื่อให้ประเทศไทยสามารถพัฒนาขีดความสามารถ อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้กลุ่มอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยได้รับโอกาสในการสร้างคน สร้างงาน สร้างนวัตกรรมใหม่ด้านการทหาร ซึ่งจะส่งผลดีต่อกำลังอำนาจแห่งชาติในด้านของเศรษฐกิจให้มีความมั่งคั่งและยั่งยืนต่อไปในอนาคต